

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Українсько-угорський навчально-науковий інститут
Кафедра історії Угорщини та європейської інтеграції**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Українсько-угорського
навчально-наукового інституту
_____/Шпеник О.О./
«29» липня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕОРІЯ, МЕТОДИ ТА ПРАКТИКИ УСНО-ІСТОРИЧНИХ СТУДІЙ
В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ**

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	01–Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014–Середня освіта
Предметна спеціальність (Спеціалізація)(за наявності)	014.03–Середня освіта (історія)
Освітня програма	«Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»
Статус дисципліни	вибірковий
Мова навчання	Угорська/українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія, методи та практики усно-історичних студій в навчальному процесі» для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка спеціальності 014 – Середня освіта предметної спеціальності або спеціалізації (за наявності) 014.03–Середня освіта (історія) освітньої програми «Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»

Розробники: Павлишин Л.В. к.і.н.,
доцент кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Історії Угорщини та європейської інтеграції протокол № 11 від «13» червня 2023 р.

Завідувач кафедри доц. Зубанич Л. Л.

Схвалено науково-методичною комісією Українсько-угорського навчально-наукового інституту протокол № 2 від «27» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Талабірчук О. Ю.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	-
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самотійної роботи студента - 3	2	-
	Лекції:	
	30	
	Практичні (семінарські):	
	12	
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	78	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Усна історія – це досить поширений сьогодні напрям соціально-гуманітарних досліджень, який надзвичайно динамічно розвивається і головним предметом якого є суб’єктивний досвід окремої людини. Його основний метод дослідження — інтерв’ю, і в цьому він близький за своєю специфікою до інших наук: соціології, психології, етнографії, етнології, культурної антропології. Антропоцентричні дослідження зміщують акценти з відомих подій і героїв на звичайних і незнаних, але теж учасників чи очевидців подій минулого, голосами яких можна засвідчити складність і суперечливість індивідуальних позицій та оцінок, мінливість поведінкових моделей. Розуміння унікальності й самоцінності людського досвіду призвело до потреби інтерв’ювання очевидців подій минулого. Це дало поштовх до розвитку усної історії, яка має тривалу традицію становлення і розвитку за кордоном, але й уже немало в Україні, ведучи відлік від перших усноісторичних проектів початку 1990-х років.

Метою курсу є навчити студентів проводити самостійні дослідження з використанням методології та методів усної історії.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності **014 Середня освіта** та освітньої програми **«Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»**

знати:

- дослідницькі основи усної історії як різновиду конкретних історико-соціологічних студій;
- різновиди інтерв’ю;
- послідовність етапів проведення поглибленого інтерв’ю;
- процедури первинного опрацювання та зберігання інтерв’ю.

вміти:

- проводити самостійне поглиблене інтерв’ю;
- застосовувати розшифрування, первинне кодування та квалітативний аналіз усного інтерв’ю;

- виконувати базовий об'єднаний контент-аналіз інтерв'ю;
- працювати у складі творчих міні-груп з метою проведення колективної науково-дослідної роботи.

4. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальної дисципліна «*Теорія та практика комунікативної культури*» вивчається у другому семестрі другого (магістерського) рівня і передбачає вивчення у даній освітній програмі наступних дисциплін: не має.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

усне опитування, письмові практичні роботи, написання реферату, підсумкові контрольні роботи.

Результати діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою за такими формами контролю: поточний — виступ на практичному занятті (до 5 балів), виконання презентації, домашніх індивідуальних занять (до 40 балів: кожне індивідуальне завдання оцінюється до 5 балів; тематичний (за модулем) контроль (тестування) — до 50 балів.

Підсумковий контроль — виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми і практично засвоїли їх.

За результатами поточного контролю та виконання домашніх індивідуальних завдань студенти, які отримали від 90 до 100, балів можуть бути звільнені від підсумкового контролю та отримати оцінку "відмінно", від 80 до 90 балів — "добре", від 70 до 80 балів — "задовільно".

Заплановано дві модульні контрольні, захист реферату, заслуховування доповіді, перегляд презентації студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: Поточний контроль – це оцінювання знань студента під час семінарських занять, самостійної роботи та активності студента на занятті.

Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни оцінюється за п'ятибальною шкалою. У кінці семестру виводиться середнє арифметичне усіх одержаних оцінок за відповіді та модуль. Одержаний результат переводиться у бали.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

Форма модульного контролю: Модульний контроль (МК) проводиться один/два рази за семестр, відповідно до графіка навчального процесу.

Контрольні заходи модульного контролю з навчальної дисципліни проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити індивідуальні завдання, реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Студент, який з поважної причини не зміг з'явитися на модульний контроль за дозволом декана може скласти пропущений модульний контроль з предмету.

Форма підсумкового семестрового контролю: студенти, які за результатами модульних контролів здобули з навчальної дисципліни не менше від встановленої мінімальної кількості балів, атестуються із виставленням їм державної семестрової оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») відповідно до шкали переведення. Студенти, які атестовані з оцінкою «незадовільно» зобов'язані скласти семестрові екзамени. Семестрові екзамени можуть також скласти студенти, які бажають покращити оцінку, отриману за результатами модульних контролів. Оцінювання знань на екзаменах здійснюється у 100-бальній шкалі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі за поточний та модульний контроль (Змістовий модуль 1.)

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна	Сума
T1	T2	T3	T4		
15	5	15	10	50	100

T1, T2 ... – теми

(Змістовий модуль 2.)

Поточнооцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	T7	T8		
5	5	10	10	50	100

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	3	50	3	50
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	10	100	10	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (В) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (С) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка задовільно (Е) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка незадовільно (FХ) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні. За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Програмою передбачено іспит, як підсумковий семестровий контроль даної навчальної дисципліни. Підсумковий семестровий контроль здійснюється за результатами модульного контролю та усної відповіді на питання, щовходять до екзаменаційних білетів. Оцінка виставляється за 100-бальною шкалою, яка переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		диференційована	недиференційована
90 – 100	А	відмінно	зараховано
82-89	В	добре	
74-81	С		
64-73	D		
60-63	Е	задовільно	
35-59	Fх	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Усна історія: основні етапи становлення. Мета і завдання курсу. Становлення та еволюція усної історії як напряму досліджень. Чотири парадигми розвитку усної історії (Алістер Томпсон). Усна історія та міждисциплінарні студії. Усна історія та політика пам'яті. Виникнення студій дослідження пам'яті. Інтернаціональність усної історії. Цифрова революція в усній історії. Усноісторичні проекти: досвід організації та проведення, аналізу та інтерпретації. Особливості розвитку усної історії на пострадянському просторі.

Тема 2. Усноісторичні дослідження в Україні. Дослідження за методом усної історії в Україні. Створення і діяльність Української асоціації усної історії. Конференції УАУІ. Українські дослідницькі центри з усної історії. Проекти з усної історії: міжнародний та український досвід. Застосування методів усної історії в Україні на сучасному етапі.

Тема 3. Інтерв'ю в усній історії: інтерв'ю як процес. Типологія сучасних підходів до проведення інтерв'ю. Різновиди інтерв'ю: наративне, напівструктуроване, біографічне, лейтмотивне, фокусоване, діалогове. Види інтерв'ю за тематичною спрямованістю й інформаційним потенціалом. Послідовність етапів процесу інтерв'ювання. Інтерв'юер-респондент: вплив інтерв'ю на його учасників та його учасників на інтерв'ю. Труднощі у процесі інтерв'ювання, шляхи їхнього подолання.

Тема 4. Інтерв'ю в усній історії: інтерв'ю як джерело інформації. Колективна пам'ять як феномен в історичних дослідженнях. Індивідуальні життєві історії як джерело колективної пам'яті. Особливості функціонування пам'яті особи під час індивідуального інтерв'ю. Застосування/використання інтерв'ю як усного джерела. Можливість та важливість співпраці усних, письмових та іншого типу джерел. Їхні контрверсії.

Змістовний модуль 2.

Тема 5. Розшифрування та первинне кодування інтерв'ю. Труднощі при передачі усної інформації у письмовій формі. Основні технологічні вимоги до розшифрування інтерв'ю. Система умовних позначень в розшифрованому тексті інтерв'ю. Оформлення інтерв'ю. Анотація як короткий аналітичний опис інтерв'ю. Кодування інтерв'ю: первинне кодування; відкрите, вісьове та вибіркоче кодування. Шляхи перевірки достовірності отриманої інформації. Тріангуляція. Інтерв'юер і наратор: досвід діалогу, результати і перспективи досліджень. Суб'єктивність відносин інтерв'юер-наратор в усній історії — інтердисциплінарний підхід.

Тема 6. Методика усної історії: теорія та практика. Усно-історичний метод на міждисциплінарному полі сучасної гуманітаристики. Основні методи аналізу інтерв'ю: контентний; наративний; аналіз дискурсу. Контентний аналіз: об'єктивний кількісний аналіз змісту інтерв'ю, виділення основних тенденцій та порівняння контекстів. Наративний аналіз: аналіз «оповідань», наявних у соціальних «текстах» та їхніх структурних компонентів.

Тема 7. Конкретно-історичне дослідження, базоване на методі усної історії. Основні контексти вибраної тематики учно-історичного дослідження. Особливості аналізу архівних джерел, інтерв'ювання за квотними репрезентаціями, опрацювання та аналіз усних джерел. Запитальник: структурні компоненти та особливості його реалізації під час інтерв'ю. Обрання теми дослідження, її опрацювання та формування запитальника.

Тема 8. Польова робота: проведення поглибленого інтерв'ю.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	Усього	у тому числі			
л		п	лаб	інд	ср
Модуль					
Змістовий модуль 1. Усно-історичні студії: світовий та український досвід					
Тема 1. Усна історія: основні етапи становлення.	15	4			9
Тема 2. Усноісторичні дослідження в Україні.	15	4	2		9
Змістовий модуль 2. Методологія усно-історичних досліджень					
Тема 3. Інтерв'ю в усній історії: інтерв'ю як процес	15	4	2		9
Тема 4. Інтерв'ю в усній історії: інтерв'ю як джерело інформації	13	4			9
Тема 5. Розшифрування та первинне кодування інтерв'ю	15	4	2		9
Змістовий модуль 3. Методика усно-історичних досліджень					
Тема 6. Методика усної історії: теорія та практика.	15	4	2		9
Тема 7. Конкретно-історичне дослідження, базоване на методі усної історії	13	4			9
Тема 8. Польова робота: проведення поглибленого інтерв'ю	24	2	4		15
Усього годин	120	30	12		78

6.3. Темі практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ теми	Назва теми	К-ть годин
1.	Усноісторичні проекти в Україні.	2
2.	Інтерв'ю в усній історії: інтерв'ю джерело інформації та процес дослідження	2
3.	Розшифрування та первинне кодування інтерв'ю	2
4.	Обрання теми дослідження, опрацювання та формування запитальника	2
5.	Польова робота: проведення поглибленого інтерв'ю	4
Всього:		12

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Вивчення курсу потребує спеціального матеріально-технічного/або інформаційного забезпечення: проектор для перегляду презентацій у форматі MS PowerPoint, використання комп'ютерів, історичних та контурних карт, унаочнень.

У разі дистанційного навчання – інтернет (ZOOM, MOODLE).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

1. Грінченко Г.Г. Методичні рекомендації з аналізу нарративних інтерв'ю. Для студентів і аспірантів. Х.: Харківський національний університет імені В.Н. Карабіна, 2008. 32 с.
1. Боднар Г. “Там було добре і тут є непогано жити”: особливості історичної пам'яті українців, переселених із Польщі. *Україна–Польща: історична спадщина і суспільна свідомість* / Національна академія наук України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Вип. 2: Депортації 1944–1951. Львів, 2007. С. 20–36.
2. Боднар Г. Львів. Щоденне життя міста очима переселенців із сіл (50–80-ті роки ХХ ст.): монографія. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 340 с.
2. Боднар Г. Пам'ять про радянське повсякдення: образ дому в свідомості львів'ян (за матеріалами проекту “Львів у ХХ століття: історія однієї вулиці”). *Історичні та культурологічні студії*. Львів, 2014–2015. Вип. 6–7. С. 255–303.
3. Боднар Г. Революція гідності в усних свідченнях львів'ян і жителів Львівської області: події, пережиття, осмислення. *Усна історія (не)подоланого минулого: подія – нарратив – інтерпретація*: Матеріали міжнар. наук. конф., [м. Одеса] 8–11 жовтня 2015 р. Харків, 2016. С. 7–34.
4. Боровик М., Пастушенко Т. Усна історія: сучасність та перспективи в Україні. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Історія. Київ, 2012. Вип. 111. С. 4–6.
5. Вилегала А. Усна історія «закордоном»: про методологічні проблеми, що виникають у процесі досліджень в іншій країні. «Суспільні злами і поворотні моменти: макроподії крізь призму автобіографічної розповіді»: Матеріали Міжнар. наук. конф., [м.Львів] 25-26 вересня 2014 р. / [Упорядники: О.Р.Кісь, Г.Г.Грінченко, Т.Пастушенко]. Львів, 2014. С. 42–59.
6. Гримич М. Тюнінг, або прості способи підвищення ефективності польових досліджен. *Усна історія (не)подоланого минулого: подія — нарратив — інтерпретація*: Матеріали міжнар. наук. конф., [м. Одеса] 8–11 жовтня 2015 р. / [Упоряд. Г. Грінченко]. Харків, 2016. С. 74-82.
7. Грінченко Г. (Авто)біографічне інтерв'ю в усноісторичних дослідженнях: до питання про теорію нарративного аналізу. *Схід / Захід. Історико-культурологічний збірник*. Вип. 11–12: Спец. вид.: Усна історія в сучасних соціально-гуманітарних студіях: теорія і практика досліджень / За ред. В. Кравченка, Г. Грінченко. Харків, 2008. С. 59–76.
8. Грінченко Г. Колективна (соціальна) пам'ять: критика теорії та методу дослідження. [Схід-Захід: Історико-культурологічний збірник. Випуск 13-14. Історична пам'ять і тоталітаризм: досвід Центрально-Східної Європи / За редакції Володимира Кравченка. Харків, 2009.](#) С. 11-24.
9. Грінченко Г. Усна історія: теорія, метод, джерело. *Невигадане: Усні історії остарбайтерів* / Автор-упоряд., ред., вступ. ст. Г. Г. Грінченко. Харків, 2004. С. 10–32.
10. Грінченко Г. Текстуальний аналіз усно-історичного свідчення (на прикладі усних інтерв'ю з колишніми «остарбайтерами» Харківської області). *Схід-Захід: Історико-культурологічний збірник*. Випуск 6. Харків; Київ: Критика, 2004. С. 151-170.
11. Грінченко Г., Реброва І., Романова І. Усна історія в пострадянських дослідницьких практиках (на прикладі сучасних Білорусії, Росії та України). *Український історичний журнал*. 2012. № 4. С. 172–187.
12. Кісь О. Гендерні аспекти практики усноісторичних досліджень: особливості жіночого досвіду, пам'яті і нарації. «Суспільні злами і поворотні моменти: макроподії крізь призму автобіографічної розповіді»: Матеріали Міжнар. наук. конф., [м.Львів] 25-26 вересня 2014 р. / [Упорядники: О.Р.Кісь, Г.Г.Грінченко, Т.Пастушенко]. Львів: Інститут народознавства НАН України, 2014. С. 11-41.

13. Кісь О. З відстані двадцяти років: роздуми про конференції з усної історії у 1994 і в 2014 роках. URL: <http://uamoderna.com/event/z-vidstani-20-rokiv>.
14. Кісь О. Колективна пам'ять та історична травма: теоретичні рефлексії на тлі жіночих спогадів про Голодомор. *У пошуках власного голосу: Усна історія як теорія, метод та джерело*. Зб. наук. ст. / За ред. Г. Г. Грінченко, Н. Ханенко-Фрізен. Харків: Видавництво, 2010. С. 171-191.
15. Кісь О. Усна історія в сучасній Україні: здобутки і виклики часу. URL: <https://ua.boell.org/uk/2018/01/16/usna-istoriya-v-suchasniy-ukrayini-zdobutki-i-vikliki-chasu>.
16. Кісь О. Усна історія: становлення, проблематика, методологічні засади. *Україна модерна*. Число 11. Львів-Київ, 2007. С. 7-21.
17. Книга пам'яті полеглих за Україну. Максим Попов, Ярослав Тинченко, Герман Шаповаленко та ін. URL: <http://memorybook.org.ua/>
18. Костенко Н., Іванов В. Досвід контент-аналізу: моделі та практики. Київ, 2003.
19. Куделя-Свйонтек В. Забілені плями. Усна історія визначних історичних подій сьогодні. «Суспільні злами і поворотні моменти: макрподії крізь призму автобіографічної розповіді»: Матеріали Міжнар. наук. конф., [м.Львів] 25-26 вересня 2014 р. / [Упорядники: О.Р.Кісь, Г.Г.Грінченко, Т.Пастушенко]. Львів, 2014. С. 60–82.
20. Лапан Т. Усні історії галичан-остарбайтерів: специфіка примусового досвіду / Т. Лапан. *Схід – Захід: Іст.-культ. зб.* Вип. 11-12: Спец. вид.: Усна історія в сучасних соціально-гуманітарних студіях: теорія і практика досліджень / За ред. В. Кравченка, Г. Грінченко. Харків: ТОВ «НТМТ», 2008. С. 198–223.
21. Лебдушка Л., Волошин Ю. Жива історія – метод усної історії в школі. URL: http://www.ustnayaistoriya.info/wp-content/uploads/2015/08/oral-history_brochure_ukraine_book-web_21x21cm-1.pdf.
22. Лукачук О. «Біль і радість, туга й щастя — отак і живемо з дня на день...»: конструювання образу сучасного українського воїна в громадській думці жителів військового містечка (на прикладі Яворова). *Усна історія (не)подоланого минулого: подія — наратив — інтерпретація*: Матеріали міжнар. наук. конф., [м. Одеса] 8–11 жовтня 2015 р. / [Упоряд. Г. Грінченко]. Харків, 2016. С. 146-162.
23. Лукачук О. Усна історія та гуманітаристика: з досвіду діяльності Української асоціації усної історії. URL: <http://oralhistory.com.ua/novini/akadem-zhittya/usna-istoriia-ta-gumanitarystyka.html>.
24. Мораес Феррейра М. Інституціоналізація та розвиток усної історії: 10 років Міжнародній асоціації усної історії. *Схід-Захід: Історико-культурологічний збірник*. Випуск 11-12. Усна історія в соціально-гуманітарних студіях: теорія і практика досліджень / За редакції Володимира Кравченка та Гелінади Грінченко. Харків: ТОВ «НТМТ», 2008. С. 25-41.
25. Навчальні матеріали до запису поглиблених інтерв'ю в рамках виконання науково-дослідного завдання з курсу “Історія України другої половини ХХ – початку ХХІ століття” / Упорядники Г. Боднар, В. Качмар, О. Лукачук. Львів, 2018. 75 с.
26. Невигадане. Усні історії остарбайтерів/Авт.-упоряд., ред., вступ, ст. Г. Г. Грінченко. Харків: Видавничий Дім «Райдер», 2004.
27. Нолл В. Трансформація громадянського суспільства. Усна історія української селянської культури 1920-30 років. Київ, 1999.
28. Пастушенко Т. Дослідження за методом усної історії в Україні: світовий досвід та вітчизняні перспективи. *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії*: Рівненський державний гуманітарний університет. Збірник наукових праць. Рівне, 2010. Вип. 20.
29. Пастушенко. Life History та Life Story у біографічному інтерв'ю одного «киянина»: реконструкція смислу життєвого досвіду. *У пошуках власного голосу: Усна історія як теорія, метод та джерело*. Зб. наук. ст. / За ред. Г. Г. Грінченко, Н. Ханенко-Фрізен. Харків: Видавництво, 2010. С. 202-213.
30. Принс Г. Усна історія. *Нові перспективи історіописання* / За ред. П. Берка; Пер. з англ. К.: Ніка-Центр, 2004.

31. Прошу вас мене не забувати: усні історії українських остарбайтерів / гол. ред. Г. Грінченко; упоряд. І. Ястреб, Т. Пастушенко та ін. Х.: Право, 2009.
32. Розенталь Г. Цілюща дія розповідання історій: до питання про умови розповідання історій у контексті дослідження та терапії. *Схід-Захід: Історико-культурологічний збірник*. Випуск 11-12. Усна історія в соціально-гуманітарних студіях: теорія і практика досліджень / За редакції Володимира Кравченка та Гелінади Грінченко. Харків: ТОВ «НТМТ», 2008. С. 42-58.
33. Суспільні злами і поворотні моменти: макроподії крізь призму автобіографічної розповіді: Матеріали Міжнар. наук. конф., [м. Львів] 25-26 вересня 2014 р. / [Упорядники: О.Р.Кісь, Г.Г.Грінченко, Т.Пастушенко]. Львів.: Інститут народознавства НАН України, 2014.
34. Скокова Л. Біографічні дослідження в соціології: традиція і сучасний досвід. Київ, 2004.
35. Стоянова Г. Заздрити чи співчувати: нарративна інтерпретація жіночої долі у соціальній групі морячок. *Усна історія (не)подоланого минулого: подія — наратив — інтерпретація*: Матеріали міжнар. наук. конф., [м. Одеса] 8–11 жовтня 2015 р. / [Упоряд. Г. Грінченко]. Харків, 2016. С. 193-202.
36. Сурева Н. Правила видання джерел з усної історії (проект). Запоріжжя, 2005.
37. Сусак В. Жива історія моєї родини: методологічний посібник для виконання старшокласниками науково-дослідного проекту. Львів, 2000.
38. Схід-Захід: Історико-культурологічний збірник. Випуск 11-12. Усна історія в соціально-гуманітарних студіях: теорія і практика досліджень / За редакції Володимира Кравченка та Гелінади Грінченко. Харків: ТОВ «НТМТ», 2008.
39. Томсон А. Чотири зміни парадигм в усній історії. *Схід-Захід: Історико-культурологічний збірник*. Харків, 2018. Вип. 11–12. Спеціальне видання. С. 7– 24.
40. У пошуках власного голосу: Усна історія як теорія, метод та джерело. Зб. наук. ст. / За ред. Г. Г. Грінченко, Н. Ханенко-Фрізен. Харків : Видавництво, 2010.
41. Україна модерна. Випуск 11 / Відп. ред. Я. Грицак, М. Крикун. Київ–Львів, 2007.
42. Усна історія (не)подоланого минулого: подія — наратив — інтерпретація: Матеріали міжнар. наук. конф., [м. Одеса] 8–11 жовтня 2015 р. Харків, 2016.
43. Усна історія: теорія і практика досліджень на сучасному етапі: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. 29–30 жовт. 2020 р., м. Вінниця / Упр. культури і мистецтв Вінниц. облдержадмін., Вінниц. ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва. Вінниця, 2021. 200 с.
44. Ханенко-Фрізен Н. У пошуках суб'єкта: усна історія в плюральному світі. *У пошуках власного голосу: Усна історія як теорія, метод та джерело*. Зб. наук. ст. / За ред. Г. Г. Грінченко, Н. Ханенко-Фрізен. Харків: Видавництво, 2010. С. 11-24.
45. Шелеп Ю. Архівні та усноісторичні джерела до вивчення партійних працівників Радянської України 1970 – початку 1980-х рр.: інформаційний потенціал і досвід інтерпретації. *Усна історія (не)подоланого минулого: подія — наратив — інтерпретація*: Матеріали міжнар. наук. конф., [м. Одеса] 8–11 жовтня 2015 р. / [Упоряд. Г. Грінченко]. Харків, 2016. С. 203-214.
46. ESZENYI MIKLÓS. A TÖRTÉNETTUDOMÁNYI SZAKIRODALMI KUTATÁS MÓDSZEREI. Rónai Művelődési Központ Miskolc, 2000. 258 s.
47. Gyáni Gábor: *Emlékezés és Oral history*. Emlékezés, emlékezet és történelem elbeszélése. Budapest, 2000. Napvilág Kiadó.
48. Gyarmati Gyöngyi: Az oral history kézikönyve. *Múltunk. Politikatörténeti folyóirat*. 2005. 4. Szám.
49. Hanák Gábor – Kövér György: *Biográfia és Oral history*. In Valuch Tibor (szerk.): Hatalom és társadalom a XX. századi magyar történelemben. Budapest, Osiris 1956-os Intézet, 1995. •
50. Losonczy Ágnes: *Sorsba fordult történelem*. Budapest, 2005. Holnap Kiadó.
51. Oral history: The Writing Center University of North Carolina. URL: <http://www.unc.edu/depts.weweb> letöltés dátuma: 2007 Szeptember 5. 22.25.
52. Orosz Gábor – Nyilas Bernadett: A neveléstudomány helyzete a Debreceni Egyetemen 1950-1957 között. Konferencia-előadás. Debrecen, 2004.

53. Szabolcs Éva: *Kvalitatív kutatási metodológia a pedagógiában*. Budapest, 2001. Műszaki Könyvkiadó.
54. Thompson, Paul: *The Voice of the Past. Oral History*. New York 2000. Oxford University Press. URL: www.amazon.co.uk. letöltés dátuma: 2007. október 10.
55. Vértesi Lázár: Oral history. A szemtanúként elbeszélт történelem lehet ősegei. *Aetastörténettudományi folyóirat*. 19. évf. 1. sz. 2004.
56. Wylegała, A. Przesiedlenia a pamięć. Studium (nie)pamięci społecznej na przykładzie ukraińskiej Galicji i polskich “ziem odzyskanych”. Toruń, 2014.
57. Yow, Valerie Raleigh. *Recording Oral History: a Practical Guide for Social Scientists*. Thousand Oaks, Calif.: Sage Publications, 1994.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Архів усної історії. Проекти Центру усної історії та біографістики при кафедрі новітньої історії України імені Михайла Грушевського Львівського національного університету ім. І. Франка. URL: <http://archive.lnu.edu.ua/proekty/arhiv-usnoji-istoriji/>
2. Волонтери АТО (Бердичів) URL: (<http://oralhistory.com.ua/aui/bd.html>). Волонтерський рух в Україні як засіб суспільної мобілізації в умовах війни
3. Десятиліття екстримів в центральноевропейському прикордонні: етнічні чистки, примусові міграції і вигнання в локальних спільнотах Галичини, Волині та Буковини (1939-1949). URL: <http://kordonnij-prostir.martin-opitz-bibliothek.de>.
4. Жіноче обличчя Тернополя (Тернопіль) URL: (<http://oralhistory.com.ua/aui/tpl.html>)
5. Конструювання образу «іншого», «свого», «чужого» в пам'яті населення України. Красне – вузлова станція переселення (Буськ-Красне) URL: (<http://oralhistory.com.ua/aui/buk.html>)
6. Майдан від першої особи. 45 історій Революції гідності URL: (<http://memory.gov.ua/sites/default/files/spogady-maidan-rozvorot.pdf>)
7. Майдан від першої особи. Мистецтво на барикадах URL: (http://www.memory.gov.ua/sites/default/files/maydan_vid_pershoyi_osobi._mistectvo_na_barikadah.pdf)
8. Майдан від першої особи. Регіональний вимір URL: (<http://www.memory.gov.ua/sites/default/files/maidan-3-color-low.pdf>)
9. Майдан: усна історія. Детальніше. URL: <http://www.memory.gov.ua/page/maidan-usna-istoriya>:
10. Переможці конкурсу шкільних проєктів з усної історії 2016 URL: (<http://www.ustnayaistoriya.info/?p=2349>)
11. Переможці конкурсу шкільних проєктів з усної історії 2018 URL: (<http://www.ustnayaistoriya.info/peremozhci-konkursu-shkilnih-proektiv-usnoi-istorii-2018/>)
12. Розпад Радянського Союзу. Усна історія незалежної України. URL: <http://oralhistory.org.ua/>
13. Трансформація громадянського суспільства: Усна історія української селянської культури 1920–30-х років. URL: <http://drc.usask.ca/projects/pcuh/transformation/ukr/index.php>
14. Український громадський архів усних історій. URL: <http://oralhistory.com.ua/aui.html>
15. Усна історія Львова. URL: <http://www.lvivcenter.org/uk/lia/researches/oral-history/>
16. Усна історія. Український освітній проєкт. URL: <https://www.ustnayaistoriya.info/>
17. Український інститут національної пам'яті. URL: <https://uinp.gov.ua/pres-centr/novyny/uinp-zapustyv-novyy-onlayn-resurs-arhiv-usnoyi-istoriji>
18. Українська асоціація усної історії. URL: <https://oralhistory.com.ua/>
19. Центр усної історії ІДГУ. URL: http://history.idgu.edu.ua/nauka/centr_ustnoi_istorii

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами(Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)